

Ügyiratszám: MN/14280-7/2019.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem
elbírálása

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

736/2019. (VI. 11.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (1038 Budapest, Bojtár u. 41-47., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) Kossuth Rádió adóján 2019. május 20-án 6 órai kezdettel sugárzott „Jó reggelt, Magyarország!” című műsorszámon belül 06:42:37 és 06:50:05 óra között közzétett hírszegmensen kapcsolatban, 2019. május 22-én benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2019. május 23-án indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

elutasítja.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A véglegessé vált döntés ellen – jogszabálysértésre hivatkozással - annak közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: Bíróság) címzett, de a Médiatanácshoz - a személyesen eljáró ügyfél esetében választása szerint elektronikus vagy postai úton, a jogi képviselő által kizárólag elektronikusan - benyújtott keresetlevéllel közigazgatási per indítható. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a halasztó hatály elrendelése a Bíróságtól azonnali jogvédelem iránti kérelem keretében kérhető. Tárgyalás tartása a Bíróságtól kérhető. A keresetet a Bíróság hatvan napon belül bírálja el.

Indokolás

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2019. május 22-én érkezett, MN/14280-1/2019. ügyiratszámú beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió

adóján 2019. május 20-án 6 órai kezdettel sugárzott „*Jó reggelt, Magyarország!*” című műsorszámban 06:42:37 és 06:50:05 óra között közzétett hírösszeállítást kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit azzal, hogy egy brit kislány halála miatt indult bírósági eljárás kapcsán a környezetszennyezés és környezetvédelem szabályozásáról szóló műsorrészletben nem nyújtott tájékoztatást arról, hogy a levegő mozgási energiájának „megcsapolása” meghatározó módon csökkenti a városi települések légcseréjét.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára részére, valamint Dobos Menyhért vezérigazgatónak címzett 2019. május 20-án, 7 óra 17 perckor elektronikus úton küldött kifogását, valamint a Médiaszolgáltató 2019. május 20-án, 17 óra 13 perckor a Kérelmezőnek küldött válaszlevelét, melyben a kifogást elutasította.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató közszolgálati, egyúttal JBE médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) 143. § (3) bekezdésének b) pontja szerint ahol a jogszabály a Ket. szabályait említi, azon az Ákr. szabályait kell érteni.

Az Ákr. 143. § (3) bekezdésének c) pontjában foglaltak alapján, ahol jogszabály közigazgatási hatóság jogerős döntését említi, azon a hatóság végleges döntését kell érteni.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálendő.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont – megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti – közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára, valamint Dobos Menyhért vezérigazgató elektronikus levélcímére 2019. május 20-án, 7 óra 17 perckor küldte meg kifogását, azaz határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz. A Médiaszolgáltató 2019. május 20-án, 17 óra 13 perckor küldte meg válaszlevelét, mely szerint a kifogást elutasította, majd a Kérelmező a 2019. május 21-én postára adott, 2019. május 22-én MN/14280-2/2019. számon iktatott beadványával, határidőben közigazgatási hatósági eljárást kezdeményezett a Médiatanácsnál.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálnak.

Fentiek alapján 2019. május 23-án hatósági eljárás indult és a Médiatanács dr. Karas Monika elnök által aláírt 2019. május 23-án kelt, MN/14280-2/2019. ügyiratszámú végzésével tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közlésétől számított 2 munkanapon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát, továbbá csatolja a kifogásolt műsorrész hangfelvételét és szó szerinti szöveges leírását.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata, a kifogásolt műsorrész hangfelvétele és szó szerinti szöveges leírása 2019. június 3-án, postai úton érkezett meg a Hatósághoz.

Nyilatkozatában előadta, hogy a Kérelmező a műsorszám kiegyensúlyozottságával kapcsolatban annak ismertetését hiányolta, hogy *„a levegő mozgási energiájának a napelemek által történő megcsapolása csökkenti a városi települések légcseréjét”*.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatában utalt az Alaptörvény IX. cikk. (2) bekezdésére, miszerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit, valamint arra, hogy a médiaszolgáltatóknak az Smtv. és az Mttv. hivatkozott rendelkezéseiben szabályozott kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségnek a tájékoztató és híreket szolgáltató műsorszámokban kell eleget tenni. Hivatkozott az Mttv. 83. § (1) bekezdésére, mely tartalmazza a közszolgálati médiaszolgáltatás céljait, ezen belül a kiegyensúlyozott, pontos, alapos, tárgyilagos és felelős hírszolgáltatást, valamint tájékoztatást.

A Médiaszolgáltató továbbá kiemelte, hogy a törvényben rögzített céljai és feladatai alapján a demokratikus társadalmi nyilvánosság kialakulása és megerősödése érdekében tájékoztatást nyújt a Magyarország területén élőknek, és a műsorszám arra vállalkozott, hogy a közmédia törvényben rögzített céljai elérése, feladatainak teljesítése keretében közérdeklődésre számot tartó eseményekről adjon tájékoztatást sokoldalúan, aktuálisan, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan.

A Médiaszolgáltató álláspontja szerint a Kérelmező kifogásában megjelöltek a műsorszám tekintetében relevánsnak nem tekinthetők, ezért a kiegyensúlyozottsági kifogás megalapozatlan. A Kérelmező által kifogásoltak nem voltak ellentétes álláspontként, szembenálló véleményként értékelhetők, hanem a szerkesztési, szerkesztői szabadság körébe tartozó, így a kiegyensúlyozottsági eljárás tárgykörén kívül eső észrevételnek minősülnek. A Kérelmező kifogásában hiányolta, hogy nem került ismertetésre, hogy a levegő mozgási energiájának a napelemek és szélkerékfarmok által történő megcsapolása csökkenti a városi települések légcseréjét és hozzájárul az aszálykárokhhoz. A Médiaszolgáltató kifejtette, hogy a műsorrészlet egyáltalán nem ismertetett a napelemek, szélkerekek és a légszennyezés kapcsolatát érintő véleményt, így a kifogásban megjelent véleményt sem kellett bemutatnia.

A Médiaszolgáltató kiemelte, hogy a jelen ügyben kifogásolt szerkesztői felelősségi körbe tartozó műsortartalmi, műsorszerkesztési kérdések a szerkesztői szabadságának körébe tartoznak, egyébként a kifogásban megjelöltek a műsorszám tekintetében relevánsnak nem tekinthetők, ezért a kiegyensúlyozottsági kifogás megalapozatlan.

Mindezekre tekintettel a Médiaszolgáltató kérte a Médiatanácsot, hogy a Kérelmező kérelmét utasítsa el.

A Médiatanács a tárgyi ügy bonyolultsága, illetve a tényállás teljeskörű tisztázása érdekében 2019. június 5-én kelt, MN/14280-4/2018. ügyiratszámú végzésével a közigazgatási hatósági eljárás határidejét 8 nappal meghosszabbította.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező a Médiaszolgáltatónak megküldött kifogásában a „*Jó reggelt Magyarország!*” című műsorszámban 06:42:37 és 06:50:05 óra között közzétett hírösszeállítást kifogásolta. A Kérelmező álláspontja szerint a brit kislány esetével kapcsolatos hír feldolgozása során nem került ismertetésre, hogy „*a levegő mozgási energiájának a megcsapolása csökkenti meghatározó módon a városi települések légcseréjét. A levegő vízszintes mozgási energiáját a szélkerekek, függőleges mozgását, a meleg levegőnek a felemelkedését, meleg levegő helyére hideg levegő áramlását a napelemek korlátozzák. A szélkerék parkok mögött áramló levegő lehül, felhősödés indul be, a Nyugat-Európában telepített szélkerék farmok a Kárpát-medencében hozzájárulnak az aszály kialakulásához.*”

A Kérelmező álláspontja szerint a hírösszeállítás politikai mozgalom szolgálatában állt.

A Kérelmező Hatóságnak megküldött kérelme a következőket tartalmazta:

„Melyik politikai mozgalom szolgálatában állt a műsorszolgáltatás? Valamennyi május 26-án EU képviselői választáson induló ellenzéki párt szolgálatában.

Nyugaton tüntető bal - libsi zöldek, szolgálatában. Nincs magyarázat a brit tini szakállas ügyének a feldolgozására, kampány időszakban, csupán az ellenzék javára a hallgató manipulálása, valamint Áder János köztársasági elnök áldozatainak számának a növelése.

Szavazz rám, én képviselem legjobban az érdekedet, én vagyok képes egyedül megvédeni a klímaváltozástól.”

A Médiatanács a Kérelmező álláspontjával kapcsolatban rögzíti, hogy a kiegyensúlyozottsági eljárásban a kérelemnek csak azon részei vizsgálhatók, amelyek a Kérelmező által a Médiaszolgáltatóhoz intézett kifogásban is megtalálhatóak, figyelemmel arra, hogy a Médiaszolgáltatótól nem lehet számon kérni olyan mulasztást, amelyre a kifogás még csak nem is utalt.

Erre tekintettel a Médiatanács nem vizsgálta/vizsgálhatta a Kérelmező által a Hatósághoz benyújtott kérelem azon részeit, mely szerint:

- a kifogásolt hír az Európai Parlamenti választásokon induló valamennyi ellenzéki párt szolgálatában állt, illetve
- feldolgozásának célja a kampányidőszakban „*az ellenzék javára a hallgató manipulálása, valamint Áder János köztársasági elnök áldozatainak számának a növelése*”,

mivel ezeket a Médiaszolgáltatóhoz benyújtott kifogás nem, kizárólag a kérelem tartalmazta.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2019. május 20-án 6 órai kezdettel sugárzott „*Jó reggelt, Magyarország*” című műsorában 06:42:37 és 06:50:05 óra között közzétett hírosszeállításban a következők hangzottak el:

Riporter: *„Egy 9 éves asztmában elhunyt kislány lehet az első brit, akiről bírósági ítélet mondhatja ki, hogy légszennyezettség okozta a halálát. Az orvostudományi statisztikák szerint a légszennyezés évekkel megrövidítheti az életet. Rádi Bernadett összeállítása.”*

Rádi Bernadett: *„A bíróság nemrég elrendelte a 2013-ban elhunyt kislány ügyében a vizsgálat folytatását, ugyanis, bár először a súlyos asztmát jelölte meg a halál okaként, ma már talán bizonyítható, hogy a határértéket meghaladó légszennyezés idézte elő. Napjainkban egyre nagyobb az asztmás megbetegedés, főleg a gyerekeknél, mivel nekik még gyengébb az immunrendszerük, valamint a felnőttek még a mostaninál tisztább levegőben nőttek fel – mondta a törökbálinti Tüdőgyógyintézet gyermektüdőgyógyász főorvosa. Laki István hangsúlyozta, bár az asztma kialakulásának esélyét genetikai tényezők is növelhetik, de az olyan környezeti okok, mint a légszennyezettség, vagy a pollenkoncentráció még meghatározóbbak, hiszen ezek légúti gyulladást okozhatnak.”*

Laki István: *„Bizonyos dolgokra van határérték, van amire nincsen. Például ilyen a szálló por, amelyik 10 mikrométernél kisebb finom szemcséket nézik. Ezekre a pici szemcsékre nincsen határérték, mert a legkisebb mértékben is károsak. Bejutnak a tüdőnek a széli részeibe, léghólyagoknál akár föl is szívódnak és kóros véralvadékonyságot, akár stroke-ot, de hát természetesen asztmát, szívbetegséget okozhatnak. És sajnos ezek a finom szemcsék nagyon nagy számban vannak jelen mindenütt a levegőben. És ezek kilométerekre elmennek a forrástól, tehát nagyon nehéz azt mondani, hogy vannak olyan területek, ahol ettől meg tudjuk magunkat kímélni.”*

Rádi Bernadett: *„A szakorvos emlékeztetett, hogy Magyarországon évtizedek óta nem halt meg egyetlen gyermek sem asztma miatt, mert sok állammal ellentétben itt nemcsak a házi orvos kezeli az asztmásokat, hanem gyerek-tüdőgyógyász-hálózat is működik. Laki István ugyanakkor arról is beszélt, hogy az új OECD statisztikája szerint ennek ellenére Magyarország második helyen áll a légszennyezettség okozta halálozási listán. Sokan halnak meg például szívbetegségben, agyvérzésben, vagy tüdőrákban. A problémát az okozza, hogy a légszennyezettség fő kiváltói, mint a nitrogén-monoxid, a kén-dioxid és a szén-monoxid súlyosbítják például a pollenek hatását azzal, hogy megtapadnak a felületükön és így eljutnak a légutakba. Ezért a főorvos szerint elsősorban ezeknek az anyagoknak a kibocsátását kellene csökkenteni.”*

Laki István: „A legnagyobb szennyező források egyértelműen a dízeljárművek. Magyarországon a dízeljárművek aránya megduplázódott. Most már több mint a fele a személygépkocsiknak, és főleg a nyugatról importált nem korszerű dízelek terjedtek el és ezeknek a legveszélyesebb a szennyezése. Ezen kívül nyilvánvalóan van lakossági szennyezés is. Tehát azzal, hogy gumicsizmával tüzelnek, meg egyéb más műanyagot égetnek, ez rendkívüli módon hozzájárul a szennyezéshez, ez vidéken, elsősorban. Északkelet-Magyarországon a légszennyezésnek az egyik legnagyobb forrása a helytelen tüzelés. Ezen nagyon sokat lehet változtatni, ha korszerű kazánok vannak, gázkazánok, gázfűtés van, nem lenne széntüzelés. A szénből rendkívül káros anyag, kén-dioxid keletkezik például, és hát a különböző olyan anyagok égetése, amik műanyagokat, vagy lakkot tartalmaznak, amit nem nagyon szabad eltűzlni.”

Rádi Bernadett: „A nemzetközi bírói fórumok egyre gyakrabban foglalkoznak környezetszennyezéssel kapcsolatos kérdésekkel is. Így valószínűsíthető, hogy ha a brit kislány családja számára kedvezőtlen ítélet születik Nagy-Britanniában, akkor az ügyvédek a strasbourgi bírósághoz fordulnak – mondta el Tóth Norbert nemzetközi jogász. A szakértő úgy fogalmazott, a per azért is kiemelkedő, mert ha megnyerik, akkor az precedenst teremthetne a brit jogban és további kártérítési perek alapját jelenthetné. Így a brit kormány arra kényszerülne, hogy jelentősebb szerepet vállaljon a légszennyezés csökkentésében. Tóth Norbert arról is beszélt, hogy a jelenlegi perben elsősorban az élethez való jogra hivatkoznak és csak másodsorban az uniós szabályozásokra, aminek az is lehet az oka, hogy uniós szinten csak irányelvek szabályozzák a környezetvédelmi kérdéseket, amelyek nagyobb mozgásteret adnak a tagállamoknak a szabályozásban, mint az uniós rendeletek. Az irányelv csak célkitűzéseket tartalmaz, de az elérés módjáról, az ellenőrzésről és a szankcionálásról a tagállamok saját hatáskörben döntenek.”

Tóth Norbert: „A légszennyezettséggel kapcsolatos 2008-as irányelv lényegében egy sor gázzal kapcsolatban meghatároz küszöbértékeket, amelyeket hát elvileg nem léphetnek túl a tagállamokban. A küszöbérték megközelítése esetén minden tagállam a saját polgárait tájékoztatni köteles arról, és bizonyos intézkedéseket kell, hogy tegyen a légszennyeződés mérséklése érdekében. És akkor fel van ebben az irányelvben rengeteg gáz sorolva, a kén-dioxid, szén-dioxid. Nagyon fontos, de nem gáznak minősül a szálló por, az egyik legveszélyesebb a légúti betegségekben szenvedő emberekre. És ami nagyon fontos még, hogy ezzel egyre többet foglalkoznak a nemzetközi szervezetek, például az Egészségügyi Világszervezet. Ha megnézzük a top tíz halálozási okot 2016-ban, akkor azt látjuk, hogy négy olyan szerepel, amely a levegőszennyezésére is visszavezethető. És ugye arra számít a WHO a következő 40-50 évben ez a top tízes lista nem fog változni, maximum a sorrend módosulhat a tíz halálozási okon belül.”

Rádi Bernadett: „Magyarországon belül, például ha a levegő szennyezettsége eléri a határértéket, azt állami hatóság jelenti be, de az önkormányzatoknak van lehetőségük például korlátozni az autósforgalmat, vagy megbüntetni azt, aki tiltott anyagok égetésével szennyezi a levegőt – magyarázta Tóth Norbert. A nemzetközi jogász szerint ugyanakkor az igazságszolgáltatásban olyan generációváltás történt, aminek köszönhetően a szereplők sokkal fogékonyabbak a környezetvédelmi ügyekre. Sőt a migráció mellett az európai parlamenti választásokat is a környezetvédelem témája uralja.”

Tóth Norbert: „Szerintem a következő években, évtizedekben mind a migráció, mind a környezetvédelem területén hatalmas változásra, fejlődésre lehet majd számítani. Hát ugye sokkal lassabban fog eredményt hozni, mint amilyen nagyok az elvárások például a környezetvédelem területén. Sokan mondják azt, már így is elkésett az emberiség bizonyos szempontból, de hát egyre drasztikusabb lépésre lenne szükség annak érdekében, hogy ne okozzon egészségügyi és gazdasági problémákat. Egyébként az Európai Uniónak azért is fontos a környezetvédelem, mert a gazdaságban és a belső piacon zavarokat tud okozni. Tehát az, hogyha környezetvédelmi okok miatt egyre többen betegszenek meg légúti és tüdőbetegségekben, mint ahogy az a WHO-nak az előrejelzése fényesen mutatja 2060-ig

még, akkor ugye ezeket az embereket nem lehet megmenteni. Ki fognak esni a piacról, a gazdaságból, és ugye ez károkat fog okozni az Európai Unió gazdaságában. Tehát ilyen szempontok is meghúzódnak, nem csak emberbaráti szempontok vannak ezek a lépések mögött. Nagy a nyomás az Európai Unió, meg az uniós intézményekben ebben a tekintetben. Azt látjuk, hogy főleg Nyugat-Európában, de az emberek kimennek tüntetni a szigorú környezetvédelmi szabályok érdekében. Azt is lehet sejteni, hogy az eddiginél nagyobb összegeket fog fordítani a következő uniós ciklusban az Európai Unió. És én azt hiszem, hogy 2019 és 24. között nagyon nagy esély van arra, hogy az irányelveket rendeletek fogják felváltani.”

Rádi Bernadett: *„Tóth Norbert szerint, ha a most kezdődött brit per nyomán egyre több a környezetszennyezés egészségkárosító hatását igazoló ítélet születik, az az Uniót is arra fogja sarkallni, hogy irányelvek helyett rendeletekben szabályozzák a természetvédelmi ügyeket, ami a mostaninál szigorúbb szabályozást jelentene.”*

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint *„Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.*

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *„időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel – ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket – foglalkozó műsorszám.”.*

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a

szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számat a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számat tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

„Jó reggelt, Magyarország!” a Médiaszolgáltató reggeli hír és információs magazinműsora, mely közéleti és közérdekű kérdésekről nyújt tájékoztatást, mellyel szemben egyértelműen fennáll a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége.

Az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Médiatanács a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a Kérelmező által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámokban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

4. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügghöz, a tárgyalat témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalat témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

A Médiatanács a fentiekben részletesen ismertetett tartalmú hírszegmens, a Kérelmező kifogása, továbbá a Médiaszolgáltatónak az eljárás során kifejtett álláspontja alapján a következőket állapította meg:

A kifogásolt híradás – a jelen határozat indokolásának 2. pontjában részletesen ismertetett tartalommal – egy brit kislány halála miatt indult bírósági eljárás kapcsán a környezet- és légszennyezés egészségügyi hatásairól és a környezetvédelem uniós és hazai szabályozásának helyzetéről nyújtott tájékoztatást.

A hírösszeállításban Laki István, a törökbálinti Tüdőgyógyintézet gyermek-tüdőgyógyász főorvosa beszélt a légszennyezés gyermekekre vonatkozó fokozott veszélyességéről, ismertetve a szennyezéseket napjainkban leginkább kiváltó okokat.

Felhívta a figyelmet a lakosság által okozott szennyező forrásokra, mint például a dízeljárművek és a nem megfelelő tüzelőanyagok által kibocsátott káros anyagokra.

Az összeállítás második részében Tóth Norbert nemzetközi jogász a környezetvédelemre vonatkozó szabályozás jelenlegi helyzetét, jövőbeni hatásait ismertette, valamint felhívta a figyelmet arra, hogy az uniós irányelvek és tagállami szabályozás vonatkozásában változás szükséges, az uniós irányelvek helyett rendeleti szabályozás lenne indokolt.

A Kérelmező fentebb részletesen ismertetett kifogása szerint a műsorszámban nem került ismertetésre, hogy a levegő mozgási energiájának szélkerekekkel és napelemekkel történő befolyásolása csökkenti a települések légcseréjét. A levegő vízszintes mozgási energiáját a szélkerekek, függőleges mozgását, a meleg levegőnek a felemelkedését, meleg levegő helyére hideg levegő áramlását a napelemek korlátozzák. A szélkerék parkok mögött áramló levegő lehül, felhősödés indul be, a Nyugat-Európában telepített szélkerék farmok a Kárpát-medencében hozzájárulnak az aszály kialakulásához. A Kérelmező álláspontja szerint a Médiaszolgáltató által közzétett hírösszeállítás politikai mozgalom szolgálatában állt.

A Médiatanács megállapította, hogy a Kérelmező által hiányolt információk nem relevánsak a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz képest, mivel ahhoz közvetlenül, szervesen nem kapcsolódnak, a következők miatt.

A vizsgált hírszegmensben a légszennyezés gyermekekre gyakorolt hatása, az azt kiváltó anyagok kerültek részletesen ismertetésre, melyek egészségkárosító hatásúak, kiemelve a szálló por, a kén-dioxid és a szén-monoxid szerepét: *„Bejutnak a tüdőnek a széli részeibe, légútiágoknál akár föl is szívódnak és kóros véralvadékonyságot, akár stroke-ot, de hát természetesen asztmát, szívbetegséget okozhatnak. És sajnos ezek a finom szemcsék nagyon nagy számban vannak jelen mindenütt a levegőben. (...) Északkelet-Magyarországon a légszennyezésnek az egyik legnagyobb forrása a helytelen tüzelés. Ezen nagyon sokat lehet változtatni, ha korszerű kazánok vannak, gázkazánok, gázfűtés van, nem lenne széntüzelés. A szénből rendkívül káros anyag, kén-dioxid keletkezik például, és hát a különböző olyan anyagok égetése, amik műanyagokat, vagy lakkot tartalmaznak, amit nem nagyon szabad eltüzélni.”*

A hírösszeállítás második felében ismertetésre került a légszennyezéssel kapcsolatos 2008-as uniós irányelvben meghatározott küszöbértékek szerepe és az ahhoz kapcsolódó tagállami kötelezettségek, valamint a környezetvédelem szabályozásának terén szükséges változtatások: *„Szerintem a következő években, évtizedekben mind a migráció, mind a környezetvédelem területén hatalmas változásra, fejlődésre lehet majd számítani. Hát ugye sokkal lassabban fog eredményt hozni, mint amilyen nagyok az elvárások például a környezetvédelem területén. Sokan mondják azt, már így is elkésett az emberiség bizonyos szempontból, de hát egyre drasztikusabb lépésre lenne szükség annak érdekében, hogy ne okozzon egészségügyi és gazdasági problémákat. (...) És én azt hiszem, hogy 2019 és 24. között nagyon nagy esély van arra, hogy az irányelveket rendeletek fogják felváltani.”*

A Kérelmező által hiányolt információ tehát a fentiek alapján csak közvetve kapcsolódott a hírszegmensben elhangzottakhoz, figyelemmel arra, hogy az a szélkerekek és a napelemek légszennyezésre gyakorolt hatására vonatkozott.

A kifogásolt hír ugyanakkor a brit kislány halála kapcsán a légszennyezést kiváltó néhány tényezőt ismertette a felhozott példákon keresztül a jelen határozat 2. pontjában részletesen ismertetettek szerint.

Mivel tehát a Kérelmező által hiányolt információk nem tekinthetők relevánsnak a hírszegmens szempontjából, a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértéséhez szükséges további konjunktív feltételek meglétének vizsgálatát mellőzte.

A Médiatanács a fentiekben kifejtettekre tekintettel és a kifogás alapján megállapította, hogy a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2019. május 20-án 6 órai kezdettel sugárzott „Jó reggelt, Magyarország!” című műsorszámban belül 06:42:37 és 06:50:05 óra között közzétett hírszegmessel nem sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, ezért az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a kérelmet elutasította.

A fentiekkel összefüggésben a Médiatanács megjegyzi, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye senkinek nem jelent alanyi jogot az adott műsorszámban történő megszólalásra, vagy véleményének ismertetésére. A Médiaszolgáltató szerkesztési szabadsága körében szabadon dönt arról, hogy egy adott hírről milyen mélységben számol be, vagy a megszólaló személy mely mondatait adja közre hírműsorszámban.

Az eljárás során az Ákr. 124. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Ákr. 81. § (1) bekezdésén, a közigazgatási per indításának lehetősége az Ákr. 114. § (1) bekezdésén alapul. A közigazgatási per vonatkozásában az Mttv. 163. § (1)-(3), a 164. § (1)-(2) és a 181. § (8) bekezdései, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: **Kp.**), a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban **Pp.**) és az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások részletes szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: **E-ügyintézési tv.**) rendelkezései irányadóak.

Az Ákr. 143. § (3) bekezdésének c) pontjában foglaltak alapján, ahol jogszabály a hatóság döntésének bírósági felülvizsgálatát említi, azon közigazgatási pert kell érteni.

A keresetlevél benyújtásának szabályait a Kp. 28. §-a, a 29. § (1) bekezdése, a 39. §-a, a 48. § (1) bekezdésének I) pontja, a Pp. 605. § (1) és 608. § (1) bekezdései és az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdése, az azonnali jogvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a Kp. 50. §-a, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a Kp. 77. § (2) bekezdése tartalmazzák.

Budapest, 2019. június 11.

A Médiatanács nevében

Dr. Karas Monika
elnök

Dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat